

11 kwietnia 2024 roku
Narodowy Bank Polski wprowadza
do obiegu srebrną monetę
o nominale 10 zł
„100. rocznica utworzenia
Banku Polskiego SA”.

Nominat: 10 zł
Metal: Ag 999/1000
Stempel: lustrzany, wysoki relief
Średnica: 32,00 mm
Masa: 31,10 g
Brzeg (bok): gładki
Naktad: do 11 000 szt.

Projektantka: Dominika Karpińska-Kopiec
Emitent: NBP

Na zlecenie NBP monety wyprodukowała
Mennica Polska SA

On 11 April 2024,
Narodowy Bank Polski
is putting into circulation
a silver coin “100th Anniversary
of the Establishment
of Bank Polski SA”,
with a face value of 10 złoty.

Face value: 10 zł
Metal: Ag 999/1000
Finish: proof, high relief
Diameter: 32.00 mm
Weight: 31.10 g
Edge (side): plain
Mintage: up to 11,000 pcs

Designer: Dominika Karpińska-Kopiec
Issuer: Narodowy Bank Polski

The coins, commissioned by Narodowy Bank Polski,
were struck by Mennica Polska SA

25 kwietnia 2024 roku
Narodowy Bank Polski
planuje wprowadzenie
do obiegu srebrnej
monety kolekcjonerskiej
o nominale 1 zł
„100. rocznica
wprowadzenia złotego
do obiegu”.

On 25 April 2024,
Narodowy Bank Polski
will be putting
into circulation
a silver collector coin
“100th Anniversary
of Putting the Złoty
into Circulation”,
with a face value
of 1 złoty.

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję
do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci
oraz do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką
i tradycją.

Sprzedaż wartości kolekcjonerskich emitowanych
przez NBP jest prowadzona w oddziałach okręgowych NBP
oraz przez sklep internetowy NBP.

Zapraszamy do zapoznania się
z planem emisji na stronie:

nbp.pl/plany-emisyjne

Na Państwa dodatkowe pytania
odpowiedzą nasi konsultanci
pod numerem telefonu:

+48 22 185 17 05

Na każdej polskiej monecie kolekcjonerskiej znajdują się:

- ♦ nominat
- ♦ wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej
- ♦ napis: Rzeczpospolita Polska
- ♦ rok emisji

Issuing collector items is an occasion to commemorate
important historic figures and anniversaries, as well as
to develop the interest of the public in Polish culture,
science and tradition.

Collector coins issued by NBP are sold at the NBP regional
branches and in the NBP online shop.

Information on the schedule
of issue can be found
on the website:

nbp.pl/schedule-of-issue

Should you have any
questions, please contact
our consultants at the
following phone number:

+48 22 185 17 05

All Polish collector coins feature:

- ♦ face value
- ♦ image of the Eagle established as the state emblem
of the Republic of Poland
- ♦ inscription: Rzeczpospolita Polska
- ♦ year of issue

Dbamy o wartość polskiego pieniądza

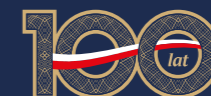

NARODOWY
BANK POLSKI

100. rocznica
utworzenia
Banku Polskiego SA

100th Anniversary
of the Establishment
of Bank Polski SA

STULECIE UTWORZENIA
BANKU POLSKIEGO SA
I WPROWADZENIA
ZŁOTEGO DO OBIEGU

Monety kolekcjonerskie

Powstanie Banku Polskiego Spółki Akcyjnej było związane z reformą walutową i uzdrowieniem finansów publicznych, które od grudnia 1923 r. do wiosny następnego roku przeprowadził rząd Władysława Grabskiego. Program działań naprawczych obejmował osiągnięcie stabilizacji budżetowej, uzyskanie równowagi na rynku pieniężnym oraz stabilizację kursu marki polskiej, aby następnie zastąpić ją nową walutą – złotym.

100. rocznica utworzenia Banku Polskiego SA

Bank Polski SA stał się bankiem emisyjnym, który zastąpił Polską Krajową Kasę Pożyczkową, instytucję powołaną jeszcze w 1916 r. przez okupanta niemieckiego.

Umocowanie prawne banku zostało określone w Ustawie z dnia 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej. Statut Banku Polskiego jako spółki akcyjnej został podpisany przez Prezydenta RP Stanisława Wojciechowskiego 20 stycznia 1924 r. Dokument określał uprawnienia instytucjonalne banku, regulował zasady związane z powoływaniem jego władz oraz zawierał warunki emisji waluty polskiej. Bankowi zapewniono prawo wyłączności emisji złotego do 31 grudnia 1944 r. W marcu 1924 r. rozpoczęto zapisy na zakup akcji. Wyemitowano milion stu złotych akcji, które znalazły nabywców wśród 176 tys. chętnych. Skarb Państwa posiadał początkowo zaledwie 1 proc. udziałów

w tej emisji, a struktura właścicielska pozostałych akcji miała charakter bardzo rozproszony, co pozwoliło zapewnić niezależność banku od organów państwowych.

Spotkanie założycielskie nowo powstałej instytucji zaplanowano na 15 kwietnia, a właściwą działalność zainaugurowano 28 kwietnia 1924 r. Władysław Grabski odsłonił tablicę – umieszczoną w budynku wzniesionym pierwotnie dla carskiego Banku Państwa przy ul. Bielańskiej w Warszawie – na której znalazły

się słowa: „Państwo Polskie, powołując do życia w roku 1924 Bank Polski jako ostoję ładu pieniężnego w Kraju i jako wyraz duchowej łączności z przedwiekową instytucją tejże nazwy, wyraża wdzięczność tym licznym obywatelom, którzy nie szczędzili ofiar na Skarb Narodowy”. Tego samego dnia rozpoczęto emisję nowej polskiej waluty – złotego. Pierwszym prezesem banku został Stanisław Karpiński, który pełnił tę funkcję do 1929 r.

Działalność Banku Polskiego SA przerwał wybuch II wojny światowej. Instytucja została ewakuowana do Paryża, a później do Londynu, gdzie w sposób ograniczony kontynuowała działalność. Po zakończeniu wojny Bank Polski SA został pozbawiony praw emisyjnych, a jego formalna likwidacja nastąpiła w 1951 r.

dr Grzegorz Jeż

Na rewersie monety przedstawiono wizerunek Stanisława Karpińskiego na tle portalu nad wejściem do głównej sali operacyjnej banku.

The reverse of the coin features the image of Stanisław Karpiński against the background of a portal above the entrance to the bank's main operations hall.

Awers monety prezentuje przedwojenną elewację frontową budynku Banku Polskiego SA, usytuowanego przy ul. Bielańskiej w Warszawie.

The obverse of the coin features the pre-war façade of the building of Bank Polski SA, located at Bielańska street in Warsaw.

The establishment of Bank Polski SA was related to the currency reform and the consolidation of public finances, which were both conducted by the Władysław Grabski government from December 1923 to the spring of 1924. The recovery programme was aimed at achieving budget stabilisation, a balanced money market and a stable exchange rate of the Polish mark, to be later replaced by the zloty, a new Polish currency. Bank Polski SA became a bank of issue, which replaced the Polish Loan Bank, the institution set up by the German occupant in 1916.

The legal mandate of the bank was laid down in the Act of 11 January 1924 on State Treasury Repair and the Currency Reform. The Polish President Stanisław Wojciechowski signed the statute of Bank Polski as a joint stock company on 20 January 1924. The document defined the bank's institutional powers, set out the principles governing the appointment of the bank's authorities and contained the terms and conditions of the issue of the Polish currency. The Bank was granted the exclusive right to issue the zloty until 31 December 1944. Subscription for its shares began in March 1924. A million shares of Bank Polski SA with the face value of 100 zloty each were acquired by 176,000 buyers. Initially, the share of the State Treasury in the issue was merely 1 percent, and

the ownership structure of the remaining shares was largely dispersed, which allowed the bank to remain independent of the state authorities.

The founding meeting of the newly created institution was scheduled for 15 April 1924, and the bank commenced its activities on 28 April 1924. Władysław Grabski unveiled a plaque (placed inside the building originally erected for the Russian State Bank at 10 Bielańska Street in Warsaw) with the following inscription: “The Polish State, by establishing Bank Polski in 1924 as the mainstay of monetary order in the country and as an expression of the current link with the age-old institution of that name, expresses its gratitude to the numerous citizens who spared no sacrifice to the National

100th Anniversary of the Establishment of Bank Polski SA

Treasury.” The bank started issuing the zloty on the same day. Stanisław Karpiński was appointed the bank's first president, and he held the position until 1929.

The activity of Bank Polski SA was interrupted by the outbreak of World War II. The institution was evacuated to Paris, and later to London, where it continued its activity, however scaling down its operations. After the end of WW II, the bank was deprived of its issuing rights and formally liquidated in 1951.

Grzegorz Jeż, PhD